

УДК 796.5

Мотузенко О.О., Мішалова К.М., Петліна Д.В.

*МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ ТА ІТАЛІЇ У СФЕРІ
СКАУТИНГУ*

У статті розглянуто роль та місце скаутингу у вихованні дітей та молоді, запропоновано нову модель участі скаутської організації в розвитку спеціалізованого

навчального закладу (Ліцею міжнародного туризму) визначено можливості міжнародного співробітництва України та Італії у сфері скаутингу.

Ключові слова: скаутинг, громадська організація «Скауты Києва», міжнародне співробітництво, рух скаутів в Італії.

В статті рассмотрены роль и место скаутинга в воспитании детей и молодежи, предложена новая модель участия скаутской организации в развитии специализированного учебного заведения (Лицея международного туризма города Киева), определены возможности международного сотрудничества Украины и Италии в сфере скаутинга.

Ключевые слова: скаутинг, общественная организация «Скауты Киева», международное сотрудничество, движение скаутов в Италии.

The article examines the role and place of Scouting in educating children and youth, offered a new model of participation scouting organization in the development of a specialized school (Lyceum of International tourism) identified the possibility of international cooperation between Ukraine and Italy in the scouting field.

Keywords: scouting, YO "Kyiv Scouts", international cooperation, scouts movement in Italy.

Стрімкий розвиток суспільства, його інформатизація та технологізація, призвели до такого масового явища, як зниження фізичної активності населення. Така тенденція безпосередньо впливає на погіршення стану фізичного та психічного здоров'я нації, особливо молодого покоління, як в Україні, так і у світі. Актуальною темою сьогодення виступає популяризація здорового та активного способу життя дітей, підлітків та дорослих, що безумовно стимулює виникнення нових напрямків для оздоровлення та всебічного розвитку людини. Це, безперечно, позитивна тенденція у сучасному суспільстві. Проте не слід забувати і про витoki новоутворених напрямків атрактивності. Різноманітні гуртки з туризму, пізнання рідного краю та елементів виживання в природних умовах – весь цей комплекс формує основу такого поняття як «скаутинг».

Скаутинг бере початок ще з далекого 1907 р., коли англійський генерал-лейтенант британської армії лорд Роберт Бейден-Пауелл запропонував втілити в життя свою нову методику для виховання хлопців у не звичних для них умовах — програму неформальної освіти з акцентом на практичних зовнішніх діях (таборування, знання лісу, водний спорт, піші мандрівки, заняття альпінізмом та іншими видами спорту). Лорд Роберт Бейден-Пауелл також визначив основні принципи та цінності неформальної освіти, яка знайшла підтримку у суспільстві й протягом першої половини 20-го сторіччя у формі скаутського руху активно поширилася в цілому світі. На початок 2007 р. скаутський рух нараховував понад 38 мільйонів членів у 216 країнах і територіях. На сьогодні близько 300 мільйонів людей належать до скаутських організацій Найбільшою міжнародною організацією, яка об'єднує національні скаутські організації є Всесвітня організація скаутського руху (<http://www.scout.org>). Станом на 2006 р. лише у шести країнах світу не

було скаутських організацій – Андоррі, Китаю, Кубі, Лаосі, М'янмі та Північній Кореї.

Таким чином, скаутинг є найбільшим молодіжним рухом в світі та визначається найбільшим географічною охоптом, представництвом у кожній етнічній спільноті, культурі та релігії.

За ступенем розвитку скаутського руху Італія, разом з Німеччиною та Францією, посідають перше місце в Європі.

На теперішній час скаутський рух в Італії представляють понад 40 різних асоціацій та федерацій, членами яких є більше 220 тисяч осіб.

Починаючи з 1910 р., італійський скаутинг не зазнавав істотних змін та реформ з боку влади, на відміну від українського руху. Це дозволило італійському скаутському руху налагодити ефективну систему виховання, сформувати нові концепції розвитку скаутингу на теренах своєї країни та інтегрувати нововведення до традиційної форми сприйняття руху.

Основоположні принципи сучасної освітньої моделі скаутингу :

- спрямовує членів організації на відповідальну громадську позицію та самоосвіту;

- спрямовує на гармонійний, всебічний розвиток людини;
- пропагує гендерну рівність та особисту ідентичність;
- сприяє інтеркультурній освіті;
- пропагує загальнолюдські цінності (рівність та братерство всіх рас та народів, незалежно від їх національності та віросповідання);
- сприяє миротворчій освіті та формуванню «громадянина Світу».

Беручи до уваги безперервність розвитку та формування скаутського руху в Італії, можна із впевненістю говорити про доцільність міжнародного співробітництва, необхідність ознайомлення з досвідом італійських колег, тим самим покращуючи та розвиваючи рух скаутів на теренах нашої держави.

В Україні найбільшою скаутською організацією є Національна скаутська організація «Пласт». Вона зберігає традиції національного скаутингу, що зародився на теренах нашої держави ще в 1911 р. Проте сьогодні з'являються нові молодіжні організації, що ставлять собі у завдання патріотичне та моральне виховання молоді з елементами креативного та демократичного підходів до методів виховання дітей та підлітків. До однієї з таких організацій можна віднести громадську організацію «Скауты Києва».

Метою діяльності громадської організації є всебічний розвиток підростаючого покоління, залучення дітей та молоді до здорового способу життя, соціально-корисної діяльності та активного відпочинку. Члени організації прагнуть поширити ідеї скаутингу серед дітей та підлітків столиці, замінивши товариство «пляшки та цигарки» на дружбу вірного товариша, активно та соціально відповідальне дозвілля.

Громадська організацію активно розвиває міжнародне співробітництво. Впровадження міжнародних програм обміну між

скаутськими організаціями різних країн сприяє розширенню зв'язків українського скаутського руху, обміну досвідом з дружніми організаціями скаутів з усього світу, інтекультурному та миротворчому вихованню учасників скаутського руху.

Окремо слід зазначити необхідність пошуку нових моделей міжнародного співробітництва у скаутингу між Україною та Італією.

Прикладом такої моделі може виступати планова довготривала співпраця Молодіжного громадського об'єднання «Скаути Києва» з середніми загальноосвітніми навчальними закладами міста Києва, встановлення тісних зв'язків з навчальними закладами у яких вивчається італійська мова, культура та туризм з подальшим розвитком співпраці з італійськими скаутськими організаціями та залученням навчальних закладів до такої співпраці.

Спеціалізована середня загальноосвітня школа з поглибленим вивченням іноземних мов №44 міста Києва у 2010 р. розпочала викладання італійської мови у 2, 3, 5 та 6 класах, а також взяла участь у проєкті культурного обміну «Україна-Італія: культурні діалоги без кордонів» Центру географічних та культурних досліджень Італії Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Протягом 2011 р. на базі навчального закладу були проведені міжнародні обміни, завдяки яким учні, які вивчають італійську мову, у канікулярний період відвідали середні навчальні заклади Італії. Програма міжнародних обмінів включає ознайомлення з культурою та географією країни, соціальним устроєм та молодіжними та дитячими громадськими інституціями. В межах програми також проходить прийом в Україні італійських однолітків та презентація їм культурного надбання Києва та України. Метою міжнародних обмінів є підтримка мотиваційного компоненту у вивченні італійської мови та культури, формування національної самосвідомості та гідності молодого покоління.

Концепція подальшого розвитку навчального закладу у 2012 р. передбачає його реорганізацію у Ліцей міжнародного туризму. У навчальні програми включено такі предмети, як «Рекреаційна географія», «Основи туризму», «Основи екскурсовознавства та музеєзнавства», «Італійська мова та культура». Особливої актуальності набувають питання не лише теоретичної, а й практичної підготовки учнів (формування навичок організації та участі у туристичних походах, різних подієвих заходах – конференціях, фестивалях, як в Україні, так і за кордоном). Успішне вирішення зазначених питань можливе за умови розвитку ефективного партнерства навчального закладу з державними та громадськими інституціями.

Співробітництво навчального закладу з Молодіжним громадським об'єднанням «Скаути Києва» розвивається в межах проєктної діяльності на основі відповідних угод за такими основними напрямками:

1. ознайомлення учнів та їх батьків із скаутським рухом та діяльністю скаутської організації (надання знань про скаутинг, як гнучку систему виховання, яка розвиває дитину фізично, духовно, соціально, виховує у неї почуття патріотизму, національної гідності, відповідального громадянства);

2. сприяння залученню батьків до активної участі у виховному процесі

(скаутський рух реалізується як цілісна виховна система, яка сприяє всебічному розвитку людини в будь-якому віці);

3. створення скаутського осередку на базі навчального закладу, виховання лідерів скаутського руху (забезпечення безперешкодного доступу дітей та їх батьків до діяльності скаутської організації, участі у різноманітних проектах та програмах, допомога педагогічному колективу навчального закладу в організації процесу виховної роботи, сприяння залученню до спільної діяльності батьків та дітей);

4. сприяння оздоровленню школярів, шляхом залучення їх до участі в проектах оздоровлення та відпочинку, які побудовані виключно на скаутському методі та дозволяють поєднати виховний, навчальний процеси з активним відпочинком;

5. реалізація освітніх та розвиваючих програм, підтримка творчості;

6. сприяння розвитку міжнародного співробітництва навчального закладу (встановленню зв'язків із скаутськими організаціями Італії, залучення учнів до перебування у скаутських таборах Італії, організація спільних таборів для українських та італійських учасників скаутського руху на території України тощо).

Таким чином, скаутинг, якісно відрізняючись від шкільної освітньої системи та позашкільної системи виховання, за умови ефективного співробітництва з навчальним закладом (особливо туристичного спрямування), сприяє забезпеченню якісно нового рівня організації навчального та виховного процесу. Одночасно запропонована модель співробітництва є ефективним засобом залучення школярів до скаутського руху в Україні, його популяризації та розвитку спільних проектів із скаутським рухом Італії, а також виступає прикладом плідної співпраці навчальних закладів та громадських інституцій в умовах обмеженого фінансування освітньої та культурної сфер.